

על-הכוונת

חיזבאללה

מהו ארגון חיזבאללה ומתי הוא הוקם?

חיזבאללה הוקם במהלך שנות השמונים על ידי אנשי דת שיעיים. בימים אלו חשו השיעים בלבנון "מוקצים" מהחברה ומהאליטה הלבנונית, ומספר מנהיגים ניסו לשפר את מעמדה בתוך לבנון. את ראשית השינוי נהוג לייחס לאימאם מוסא א-צדר, חכם דת כריזמטי שהיגר מאיראן ללבנון ופעל בה בשנות השישים והשבעים לחיזוק מעמד העדה, לצד שמירה על זיקה מתמדת של השיעים למדינת לבנון עצמה.

ארגון חיזבאללה עצמו הוקם בידי מחמד חוסיין פדאללה, שהידק את הזיקה בין השיעים בלבנון ובין איראן החומייניסטית שקמה לאחר המהפכה האסלאמית. הוא שאף לסייע לאיראן לייצא את רעיון המהפיכה, ודגל בתפיסה של שלטון חכם-ההלכה לא רק בתחומי הדת אלא בכל תחומי החיים. בנוסף, חיזבאללה קשר עצמו עוד מימיו הראשונים לרעיון ההתנגדות לישראל, שבשנות השמונים החלה להיות מעורבת יותר ויותר בדרום לבנון במלחמתה בארגוני הטרור הפלסטיניים.

מה הקשר בין ארגון חיזבאללה למדינת לבנון?

חיזבאללה הוא אחד משני ארגונים המייצגים את העדה השיעית בתוך הפוליטיקה הלבנונית, הפועלת בחברה מפוצלת ומרובת עדות. לצידה של חיזבאללה קיים ארגון שיעי צבאי נוסף בשם 'אמל'. חיזבאללה הוא כיום הכוח הפוליטי והצבאי החזק בלבנון, ולצד צבא-הטרור שלו מפעיל מערך אזרחי מסועף לתמיכה וסיוע לקהילה השיעית. כמו-כן הוא משתתף במשחק הפוליטי ויש לו נציגות משמעותית בפרלמנט הלבנוני ואף שרים בממשלה. בהתבטאויותיו, מתהדר חיזבאללה שהוא הגורם המרכזי המגן על מדינת לבנון מפני תוקפנות ישראלית (וזאת על-אף שללבנון יש צבא רשמי).

איך חיזבאללה קשור לאיראן?

עוד מימיו הראשונים היה קשור חיזבאללה לרעיון המהפיכה האסלאמית של איראן. כיום, מקבל חיזבאללה את עיקר מימונו מאיראן, ומשמש למעשה כזרוע קדמית שלה במאבקה מול ישראל. מבין כל הארגונים בני-החסות של איראן, חיזבאללה הוא הגדול, המפותח והחזק שבהם, והמאיים ביותר על ישראל. חיזבאללה גם כפוף במידה רבה להנהגה האיראנית בתהליכי קבלת החלטות הפנימיים שלו.

על-ה-הכוונת

חיזבאללה

מתי נלחמה מדינת ישראל בארגון חיזבאללה בעבר, ומדוע?

במהלך שנות השמונים, בשעה שישראל נלחמה בדרום לבנון כנגד כוחות אש"ף, החל חיזבאללה להתבסס במרחב ולפעול אף הוא כנגד כוחות צה"ל. בתקופה זו הוא פיתח את יכולות הנ"ט והמטענים שלו, והמשיך לתקוף את כוחות צה"ל במהלך שהותם ברצועת הביטחון בשנות התשעים. ב-1997 יצאה ישראל למבצע "ענבי זעם" כנגד תשתיות טרור של חיזבאללה.

בשנת 2000 יצאו כוחות צה"ל מרצועת הביטחון, והארגון המשיך להתבסס במרחב ולפתח יכולות של ירי תמ"ס גם לכיוון יישובי צפון הארץ. ב-2006 שבה ישראל ונלחמה במרחב, הפעם מול חיזבאללה, במערכה שתיקרא לימים "מלחמת לבנון השנייה".

עם סיום מלחמת לבנון השנייה שב חיזבאללה והתבסס במרחב דרום לבנון, בניגוד להסכמים הבינלאומיים שנחתמו עם סיום הלחימה. ב-2019 יצאה ישראל למבצע "מגן צפוני" בו השמידו כוחות הנדסה מנהרות התקפיות שחפר חיזבאללה לתוך שטח ישראל, בטרם הצליח להשתמש בהן באופן מבצעי.

האם חיזבאללה נלחם רק כנגד ישראל?

בראשית שנותיו פעל חיזבאללה לא רק נגד כוחות צה"ל - בשנות השמונים ביצע הארגון התקפות קשות כנגד כוחות אמריקאיים בביירות, ובשנות התשעים הוציא לפועל פיגועים קשים נגד הקהילה היהודית בארגנטינה. בנוסף, במהלך מלחמת האזרחים בסוריה, שהחלה בשנת 2011, הצטרפו רבים מטעם חיזבאללה לכוחותיו של אסד, וסייעו לו להכניע את כוחות האופוזיציה שאיימו על משטרו. בתוך כך, צברו מחבלי חיזבאללה ניסיון מבצעי רב בלחימה זו.

מה הקשר בין הלחימה בחמאס ברצועת עזה לחיזבאללה?

חיזבאללה, בהיותו בן-חסות איראני, מופעל במידה רבה על-ידי איראן. במסגרת זו, החל חיזבאללה לפעול כנגד כוחות צה"ל בצפון הארץ, במטרה לפגוע במדינת ישראל ולמשוך את מדינת ישראל וכוחות הצבא לזירת לחימה נוספת תוך שיבוש שגרת החיים ביישובים בפרט ובכלל ישראל בכלל, ובכך לסייע לכוחות חמאס ברצועת עזה. עם זאת, עד כה נמנע חיזבאללה מלהשתמש בכל יכולותיו כנגד ישראל, מתוך חשש מהתגובה הישראלית הצפויה ומהנזק שיגרם ללבנון בעקבותיה.